

A young child with brown hair, wearing a black superhero mask with white eye cutouts and a blue t-shirt, is lying in a ball pit. The child is pointing their right index finger upwards. The ball pit is filled with colorful balls in shades of red, orange, yellow, blue, and green. The child is smiling slightly. In the background, the wooden structure of the ball pit is visible, along with a red and blue rope. To the left, the back of another child's head with a large pink bow is partially visible.

Partnerskab om Børnene Først

Anbefalinger om børneinddragelse i sagsbehandlingen

Indhold

1. Partnerskab om Børnene Først
2. Introduktion til børneinddragelse
3. Præsentation af anbefalingerne
4. Kort introduktion til praksiseksempler
5. Spørgsmål / kommentarer

Partnerskab om Børnene Først

Partnerskabet har til opgave at bidrage til en praksisnær og bred forankring af reformens og lovens intentioner ved at:

- Udgive anbefalinger og inspirationsmateriale til at styrke sagsbehandlingen for udsatte børn og unge.
- Bidrage til implementering af reformen og barnets lov.
- Følge op på implementeringen af barnets lov.

Partnerskabet består af repræsentanter fra følgende organisationer:

Kommunerens Landsforening, Danske Professionshøjskoler, Kommunale Velfærdschefer, De Anbragtes Vilkår, ForældreLANDSforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogernes Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Social-, Bolig- og Ældreministeriet.

Introduktion til anbefalingerne - Børneinddragelse

Anbefalingerne tager afsæt i et tidssvarende børnesyn

”Med en ny barnets lov ønsker partierne at stadfæste et tidssvarende børnesyn, der både i lovgivning og praksis skal sikre, at børn ses i deres egen ret, får flere rettigheder, og at rettighederne og barnets stemme får større betydning i sagsbehandlingen. Børns retssikkerhed skal prioriteres, og de skal opleve et børnevenligt system, der møder dem med en målrettet og sammenhængende indsats.”

Kilde: Politisk aftale om Børnene Først, Social- og Ældreministeriet, 2021

Barnet og den unge som en del af en familie og netværk

Inddragelse af børn og unge må altid tage afsæt i, at:

- Barnet eller den unge ikke kan ses løsrevet fra familie og netværk.
- Forældre og netværk er en central del af barnets eller den unges liv
 - *både for de børn, der bor med deres familie,*
 - *og de børn, der er anbragt uden for hjemmet.*
- Dette giver nogle muligheder i inddragelsen af barnet.
- Dette kan også komplicere inddragelsen af barnet.

Det juridiske grundlag for inddragelse af barnet eller den unge i egen sag

Barnets lov, Kapitel 1: Formål og anvendelsesområde

§ 2, stk. 2. Hjælp og støtte efter denne lov skal ydes med afsæt i barnets eller den unges perspektiv, ressourcer og behov med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste [...]

Kapitel 2: Barnets og den unges rettigheder og grundlæggende principper

§ 5. Udsatte børn og unge og børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ret til omsorg, beskyttelse og inddragelse for at opnå udvikling, sundhed og trivsel og har ret til at udvikle sig i gode sociale fællesskaber.

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge sagsbehandlingen, således at barnet eller den unge har mulighed for at medvirke aktivt i forløbet på lige fod med forældrene, jf. § 5, stk. 2 og 3.

Tilrettelæggelsen af barnets eller den unges medvirken skal ske med respekt for børns og unges forskellighed, og skal blandt andet tage hensyn til det enkelte barns eller unges modenhed og ressourcer, herunder evt. funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

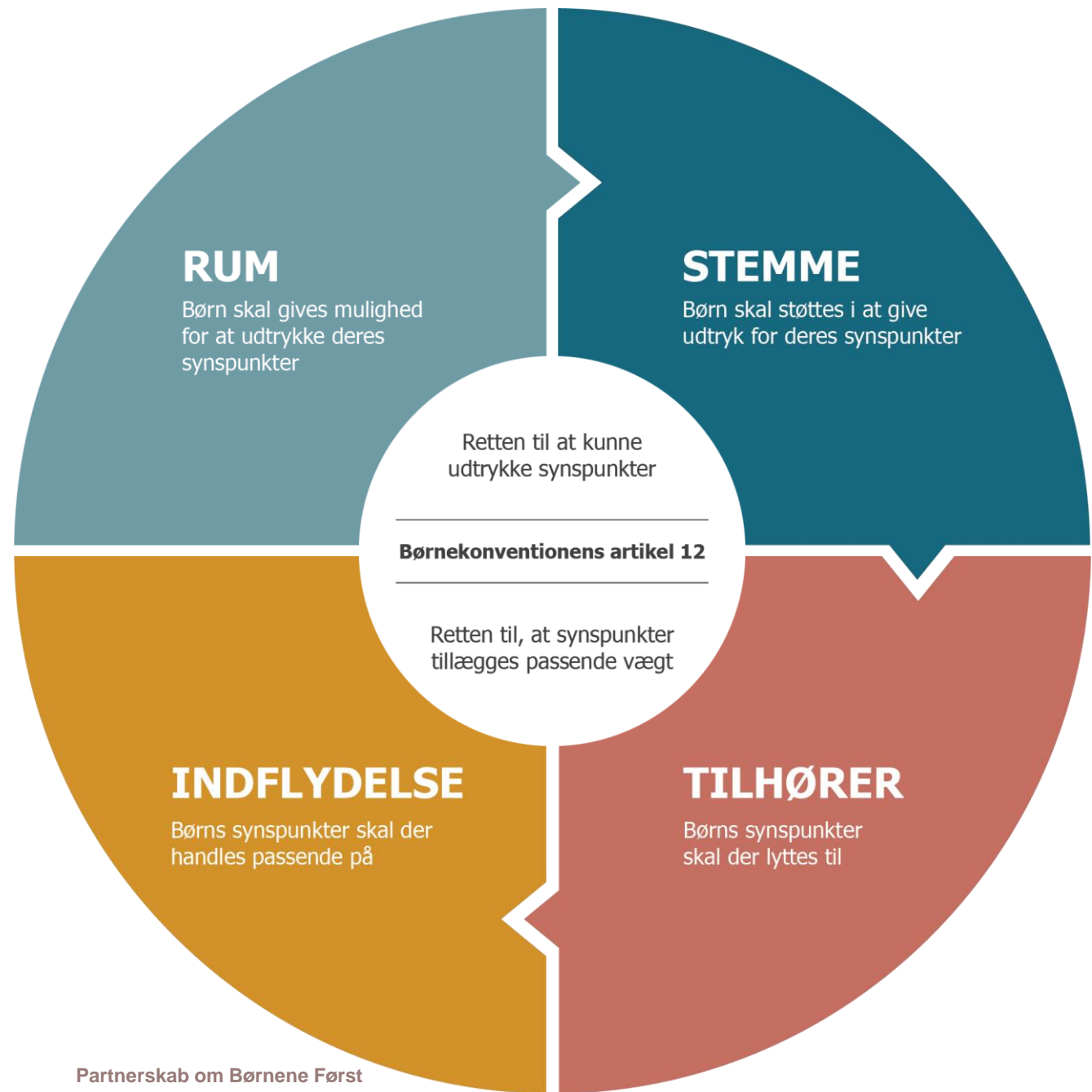

Barnets eller den unges perspektiv

Barnets eller den unges perspektiv kan have forskellige betydninger:

- **Indefra-perspektiv**
- **Et tilstræbt indefra-perspektiv**
- **Et udefra-perspektiv**

Laura Lundys model for børneinddragelse

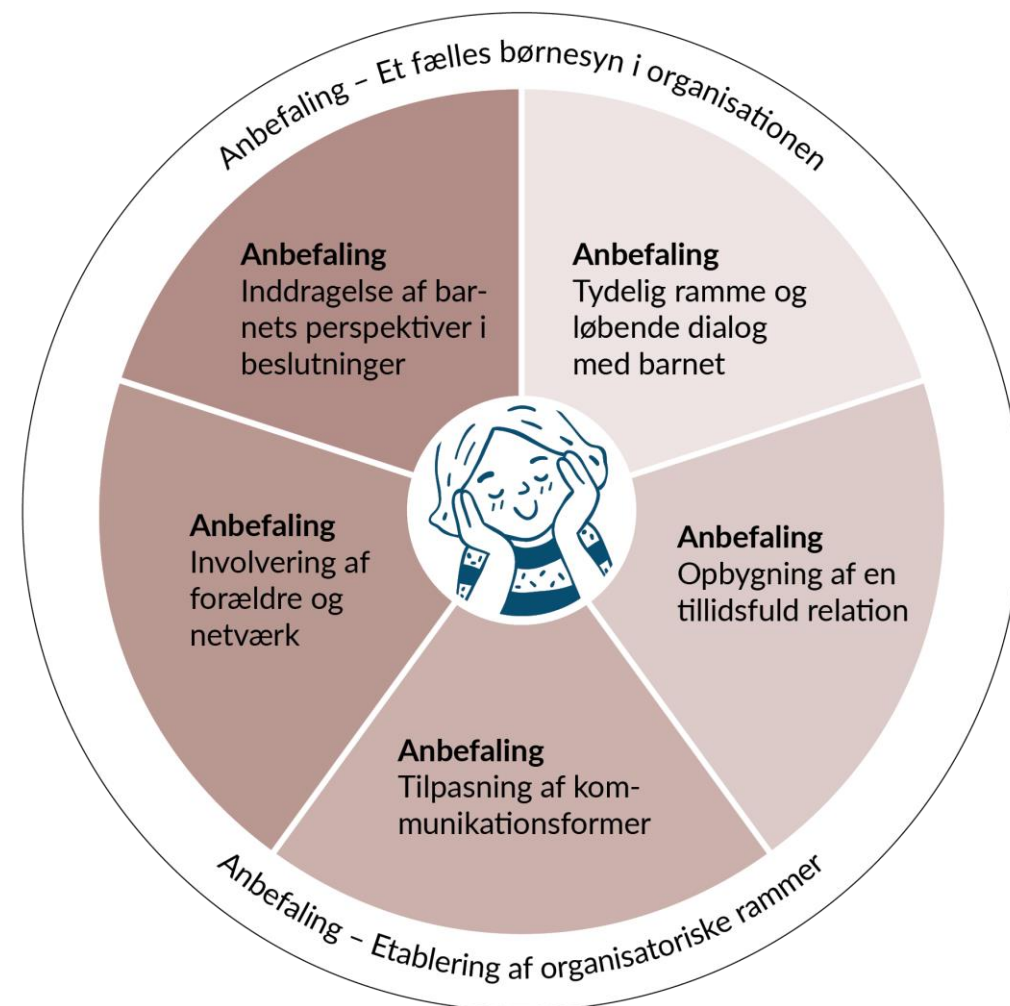

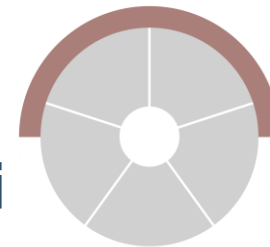

Præsentation af anbefalingerne

De syv anbefalinger om børneinddragelse i sagsbehandlingen

- Et fælles børnesyn på tværs af det samlede børne- og ungeområde i kommunen.
- Etablering af organisatoriske rammer, der understøtter inddragelse af barnet eller den unge i egen sag.
- Tydelig ramme og løbende dialog med barnet eller den unge om inddragelse.
- Opbygning af en tillidsfuld relation mellem barn eller ung og rådgiver.
- Tilpasning af kommunikationsformer til det enkelte barn eller den enkelte unge.
- Involvering af forældre og netværk i afdækningen af barnets eller den unges perspektiv.
- Inddragelse af barnets eller den unges perspektiver i beslutninger og iværksættelse af passende tiltag.

Et fælles børnesyn på tværs af det samlede børne- og ungeområde i kommunen

Det anbefales, at I:

Arbejder med at udvikle et fælles tidssvarende børnesyn på tværs i organisationen, så børnesynet bliver rettesnor for en fælles praksis for børneinddragelse.

Faglig begrundelse

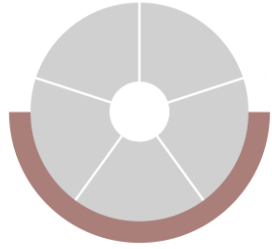
Et fælles tværgående børnesyn kan:

- Skabe fælles klarhed over formålet med inddragelse.
- Sætte en værdimæssig og strategisk rettesnor for god praksis for inddragelse.
- Understøtte, at de børn, som kommunen er i kontakt med, bliver mødt med samme tilgang og forståelse af, hvordan de kan få indflydelse på forhold i eget liv.

Hvad betyder det for praksis?

Arbejdet med et fælles tværgående børnesyn kan med fordel:

- Tage udgangspunkt i viden om et tidssvarende børnesyn, lovgivning samt i lokale politikker og strategier.
- Ske i forbindelse med kommunens udarbejdelse eller opdatering af en sammenhængende børnepolitik på tværs af special- og almenområdet.
- Være ledelsesmæssigt og strategisk forankret og skal implementeres på tværs af områder.

Etablering af organisatoriske rammer, der understøtter inddragelse af barnet eller den unge i egen sag

Det anbefales, at I:

Etablerer organisatoriske rammer, som understøtter, at rådgiverne har kompetencer til og kan arbejde fleksibelt med inddragelsen af barnet eller den unge i egen sag, så inddragelsen sker løbende, systematisk og med høj faglighed fra start til slut i sagsforløbet.

Faglig begrundelse

De organisatoriske rammer kan:

- Sætte retning for arbejdet med børneinddragelse.
- Understøtte, at inddragelsen kan tilpasses det enkelte barn eller den enkelte unge.
- Understøtte systematik, ensartethed, læring og høj faglighed i inddragelsen af børn og unge.

Hvad betyder det for praksis?

I arbejdet med de organisatoriske rammer kan ledelsen:

- Skabe arbejdsgange, hvor der er fokus på at styrke barnets eller den unges rolle som aktør i egen sag.
- Understøtte rådgivernes arbejde med inddragelse af børn og unge gennem kompetenceudvikling, supervision og sparring.
- Gennem struktureret ledelsestilsyn sikre en fælles faglig forståelse og tilgang til børneinddragelse.

Tydelig ramme og løbende dialog med barnet eller den unge om inddragelse

Det anbefales, at I:

Fra start i sagsforløbet sætter en tydelig ramme og har løbende dialog med barnet eller den unge om, hvordan de ønsker at blive inddraget, så deres perspektiv, ønsker og behov bliver en integreret del af sagsbehandlingen.

Faglig begrundelse

En tydelig ramme og løbende dialog kan:

- Give barnet eller den unge et trygt "rum", som kan støtte dem i at udtrykke egne synspunkter.
- Understøtte en løbende tilpasning af, hvordan barnet eller den unge gerne vil inddrages, fx i forhold til alder, modenhed eller funktionsniveau.
- Sikre, at barnet eller den unge oplyses om sine rettigheder og handlemuligheder.

Hvad betyder det for praksis?

I arbejdet med tydelige ramme og løbende dialog kan rådgiver med fordel:

- Afdække barnets eller den unges foretrukne kommunikationsform og eventuelle behov for hjælpemidler.
- Imødekomme barnets eller den unges ønske til mødested eller -form.
- Understøtte, at barnet eller den unge føler sig inviteret til samtale.

Opbygning af en tillidsfuld relation mellem barnet eller den unge og rådgiver

Det anbefales, at I:

Arbejder fokuseret med at opbygge en tillidsfuld relation til det enkelte barn eller den enkelte unge, så barnet eller den unge føler sig tryk i samarbejdet.

Faglig begrundelse

Den tillidsfulde relation kan:

- Understøtte barnets eller den unges engagement i eget forløb og vilje til at samarbejde.
- Understøtte, at barnets eller den unges perspektiv kommer i fokus og bliver et styrende element i sagsbehandlingen.
- Bidrage til at øge barnets eller den unges selvfølelse, selvtillid og sikkerhed i forløbet, fordi der i tilliden ligger et element af anerkendelse og respekt.

Hvad betyder det for praksis?

Arbejdet med den tillidsfulde relation indebærer at:

- Være aktivt lyttende, opmærksom og interesseret i mødet med barnet eller den unge.
- Være empatisk, indlevende og personlig og at kunne sætte sig i barnets eller den unges sted.
- Stille sig til rådighed og dedikere tid til barnet eller den unge og at være tilgængelige og pålidelige.

Tilpasning af kommunikationsformer til det enkelte barn eller den enkelte unge

Det anbefales, at I:

Tilpasser og arbejder med kommunikationsformer med udgangspunkt i det enkelte barns eller den enkelte unges modenhed, ressourcer og eventuelle funktionsnedsættelser, så barnet eller den unge bliver set, hørt og forstået.

Faglig begrundelse

Tilpasset kommunikation til det enkelte barn eller den unge kan:

- Understøtte, at barnet eller den unge forstår det, der bliver sagt, og den information, som barnet eller den unge får.
- Understøtte barnet eller den unge i at give udtryk for egne meninger og synspunkter.
- Barnet eller den unge kan se sig selv i de beskrivelser, der udarbejdes om barnet eller den unge.

Hvad betyder det for praksis?

I kommunikationen med det enkelte barn eller den enkelte unge bør rådgiver:

- Have viden om, adgang til og kunne arbejde varieret med forskellige kommunikationsformer.
- Forklare det, der bliver sagt og skrevet i et børnevenligt sprog, hvem der er afsender af materialet, og hvad det skal bruges til.
- Inddrage barnet eller den unge i udarbejdelsen af det skriftlige materiale, så materialet bliver dækkende og genkendeligt for barnet eller den unge.

Involvering af forældre og netværk i afdækningen af barnets eller den unges perspektiv

Det anbefales, at I:

Involverer forældre og netværk i afdækningen af barnets eller den unges perspektiv, så der opnås værdifuld viden om barnet eller den unge, der kan understøtte barnets eller den unges oplevelse af inddragelse samt støtte og tryghed.

Faglig begrundelse

Forældre og andre i barnets eller den unges netværk kan:

- Bidrage til at skabe tryghed for barnet eller den unge.
- Understøtte, at barnets eller den unges perspektiv synliggøres og bliver hørt.
- Forsøge at tale på vegne af barnet eller den unge i de tilfælde, hvor barnets eller den unges inddragelse er begrænset.

Hvad betyder det for praksis?

I involveringen af forældre og netværk kan rådgiver med fordel:

- Afdække, om barnet eller den unge ønsker at deltage alene eller sammen med forældre eller andre voksne fra deres netværk
- Skabe fælles forståelse og tydeliggøre, at forældres eller netværkets rolle er at støtte barnet eller den unge i at udtrykke egne synspunkter.
- Være opmærksom på, om inddragelsen af forældre og netværk er en støtte og hjælp for barnet eller den unge.

Inddragelse af barnets eller den unges perspektiver i beslutninger og iværksættelse af passende tiltag

Det anbefales, at I:

Inddrager barnets eller den unges perspektiver i de beslutninger, der træffes og i den løbende opfølgning, så det sikres, at barnet eller den unge får indflydelse, og indsatsen understøtter en positiv udvikling for barnet eller den unge.

Faglig begrundelse

Når barnet eller den unge får indflydelse på beslutninger, øges sandsynligheden for, at:

- Indsatsen giver mening for barnet eller den unge.
- Barnet eller den unge er motiveret i forhold til den indsats, der iværksættes.
- Indsatsen får betydning for barnets eller den unges positive udvikling.

Hvad betyder det for praksis?

Arbejdet med inddragelse af barnets eller den unges perspektiv i beslutninger indebærer:

- Villighed til at lytte til og handle på det, som barnet eller den unge fortæller.
- Transparens over for barnet eller den unge i beslutningsprocessen.
- At barnet eller den unge kan give feedback på samarbejdet og inddragelsen.

Praxisbeispiele

Syv praksiseksempler på kommunernes inddragelse af børn og unge

- Aalborg Kommune – Et fælles børnesyn
- Roskilde Kommune – Organisatoriske rammer for god børneinddragelse
- Middelfart Kommune – Børnebrevet
- Aarhus Kommune – Tættere på familien
- Herlev Kommune – Talking Mats
- Favrskov Kommune – Inddragende netværksmøde
- Svendborg Kommune – Match mellem børn og unge og anbringelsessted.

Spørgsmål/kommentarer

